

UZASADNIENIE

W dniu 26 kwietnia 2013 r. powód M. G. (1) wniósł do Sądu Rejonowego (...)powództwo o ustalenie, na podstawie art. 189 kpc wnosząc o ustalenie, czy w związku z postanowieniem Sądu Zamiejscowego w Z. z 1957 r. o stwierdzeniu nabycia spadku po A. G. (1) zmarłym w (...) synu J. G. (1), pkt. 1 postanowienia Sądu Rejonowego w Łodzi z 1986 r. o stwierdzeniu nabycia spadku po A. G. (1) zmarłym w (...) synu I. G. (1), eliminuje ojca powoda E. G. i powoda z dziedziczenia po pradziadku J. G. (1). Jako wartość przedmiotu sporu powód podał kwotę 92.897 zł. Jako pozwane powód wskazał J. J. (1), E. J. (1) i B. I.. (pozew –k.2-5)

Postanowieniem z dnia 15 maja 2013 r. Sąd Rejonowy (...)uznał się niewłaściwym do rozpoznania niniejszej sprawy i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi. (postanowienie –k.16)

Zarządzeniem z dnia 24 września 2013 r. powód został wezwany do wskazania o ustalenie jakiego stosunku prawnego lub prawa wnosi. (zarządzenie –k.85)

Pismem z dnia 7 października 2013 r. powód stwierdził, że wnosi o ustalenie prawa wynikającego z art. 922 par. 1 KC oraz, że chodzi o porządek dziedziczenia nabycia spadku po pradziadku J. G. (1) zmarłym w 1929 r. poprzez dziadka A. G. (1) zmarłego w 1943 r. i ojca E. G. zmarłego w 1978 r. Pismem tym powód poinformował ponadto, że J. J. (1) zmarła, a jej następcami prawnymi są B. I. i E. J. (2). (pismo –k.87)

Pozwana J. J. (1) zmarła w dniu 10 marca 2013 r. (odpis skrócony aktu zgonu –k.111)

Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2013 r. Sąd odrzucił pozew w stosunku do pozwanej J. J. (1). (postanowienie –k.125)

Na rozprawie w dniu 14 maja 2014 r. powód podał, że domaga się stwierdzenia nieważności nabycia własności działek w trybie uwłaszczenia przez J. J. (1), czyli matkę pozwanych E. J. (2) i B. I.. Powód podał ponadto, że wnosi o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. G. (1), wydanego w sprawie sygn. akt IV Ns 287/87. (protokół rozprawy –k.178)

Postanowieniem z dnia 29 września 2014 r. Sąd wyłączył do odrębnego rozpoznania wnioski o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po J. G. (1) i przekazał sprawę w tym zakresie do rozpoznania w trybie nieprocesowym. (postanowienie –k.206)

Postanowieniem z dnia 24 listopada 2014 r. Sąd ustanowił dla powoda adwokata z urzędu. (postanowienie –k.223)

W piśmie z dnia 3 lutego 2015 r. pełnomocnik powoda wskazał, że powód kwestionuje nabycie własności gospodarstwa rolnego przy ul. (...) w Ł. przez osoby uwłaszczone na mocy ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych w drodze nadania im aktów własności ziemi z dnia 3 stycznia 1973 r. Powód zarzucił nieważność decyzji uwłaszczeniowych z uwagi na fakt, że decyzje wydane zostały z rażącym naruszeniem prawa. Pełnomocnik powoda wskazał, że powód kwestionuje nabycie własności nieruchomości na podstawie uwłaszczenia przez nieżyjącą już J. J. (1), której zstępnymi są pozwane. Pełnomocnik powoda wskazał, że powód domaga się ustalenia, że pozwane E. J. (2) oraz B. I. nie nabyły własności nieruchomości w postaci działki nr (...) oraz nieruchomości w postaci działki nr (...) położonych w Ł. przy ul. (...), albowiem nie nabyła jej również ich matka J. J. (1) na podstawie przepisów ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. (pismo procesowe –k.256-261)

Pozwane nie zajęły stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 26 lutego 1957 r. wydanym w sprawie sygn. akt Ns 26/57 Sąd Powiatowy w Ł. Wydział Zamiejscowy w Z. stwierdził, że prawa do spadku pozostałego po zmarłym w dniu 2 lipca 1943 r. A. G. (1), synu J. nabyli

na podstawie dziedziczenia ustawowego jego dzieci: syn E. S. K. G., córka J. J. (1) z domu G. po 1/2 części każde, z tym, że żonie zmarłego I. G. (2) służy prawo do dożywotniego użytkowania w 1/3 części spadku. (postanowienie –k.6-7,8)

Postanowieniem z dnia 27 czerwca 1986 r. wydanym w sprawie sygn. akt IV Ns II 489/86 Sąd Rejonowy w Ł. stwierdził, że spadek po A. G. (1) s. I. zmarłym dnia 29 stycznia 1931 r. w Ł. na podstawie ustawy nabyli: syn E. G., córka J. G. (2) zam. J. po 1/2 części każdy, z tym, że żonie spadkodawcy I. G. (2) przysługuje prawo dożywotniego użytkowania na 1/3 części masy spadkowej, z tym, że wchodzące w skład spadku gospodarstwo rolne, położone w Ł. przy ul. (...) o pow. 0,68 ha dziedziczą z mocy ustawy syn E. G. i córka J. G. (2) zam. J. po 1/2 części każdy z tym, że żonie spadkodawcy I. G. (2) przysługuje prawo dożywotniego użytkowania na 1/3 części masy spadkowej. Sąd stwierdził ponadto, że spadek po I. G. (2) zmarłej w dniu 1 marca 1980 r. w Ł. na podstawie ustawy nabyli: córka J. G. (2) zam. J. i wnuczek M. G. (1) po 1/2 części każdy, wraz z wchodzącym w skład spadku gospodarstwem rolnym położonym w Ł. przy ul. (...) o pow. 0,68 ha. Sąd stwierdził ponadto, że spadek po E. G. s. A. zmarłym w dniu 1 marca 1978 r. w J. na podstawie ustawy nabył w całości syn M. G. (1) wraz z wchodzącym w skład spadku gospodarstwem rolnym położonym w Ł. przy ul. (...) o pow. 0,68 ha. (postanowienie –k.9)

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 1989 r. Sąd Rejonowy w Ł. stwierdził, że spadek po J. G. (1) s. T. zmarłym dnia 17 października 1929 r. na podstawie ustawy nabyły dzieci: A. B., J. M., B. M., M. K., B. G., A. G. (1) oraz wnuczka K. S. po 1/7 części każdy, z tym, że żonie spadkodawcy M. G. (2) przysługuje prawo dożywotniego użytkowania na 1/8 części. Sąd stwierdził ponadto, że spadek po J. G. (1) s. T. zmarłym dnia 17 października 1929 r. stanowiący gospodarstwo rolne pochodzące z osady włościańskiej we wsi M. na podstawie ustawy nabyli: wnuk T. G., wnuk J. G. (3), J. G. (4), wnuczka J. J. (1) po 1/4 części każdy. (postanowienie –k.193)

Przed Sądem Rejonowym (...) toczy się sprawa o sygn. akt III Ns 858/13 (poprzedni numer V Ns I 447/87 Sądu Rejonowego w Ł.). Sprawa ta została wszczęta na skutek przekazania jej do sądu przez ograny administracji publicznej w związku z uchynieniem ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami (...). Łodzi przekazał Sądowi Rejonowemu w Ł. akta dotyczące uregulowania stanu prawnego nieruchomości o pow. 3.090 m² i 5.990 m², położonych w Ł., oznaczonych numerami działek (...) -celem ponownego rozpoznania sprawy stwierdzenia nabycia własności tych nieruchomości przez posiadacza samoistnego. W piśmie o przekazaniu sprawy wskazano, że wydane w oparciu o przepisy uchylonej ustawy z dnia 26 października 1971 r. akty własności ziemi na rzecz E. J. (1) i J. J. (1) zostały w postępowaniu administracyjnym uchylone jako nieważne. (pismo –k.2 załączonych akt III Ns 858/13)

Postanowieniem z dnia 22 lutego 1989 r. Sąd Rejonowy w Ł. stwierdził, że J. J. (1) z dniem 4 listopada 1971 r. nabyła własność nieruchomości o pow. 5990 m kw oznaczonej jako działka nr (...) położonej w Ł. przy ul. (...) oraz nieruchomości o pow. 3090 m kw oznaczonej jako działka nr (...) położonej w Ł. przy ul. (...). (postanowienie –k.90 załączonych akt III Ns 858/13)

Postanowienie to nie uprawomocniło się – na etapie międzyinstancyjnym postępowanie zostało zawieszono postanowieniem z dnia 30 października 1989 r. z uwagi na śmierć uczestniczki postępowania H. G.. (postanowienie –k.124 załączonych akt III Ns 858/13)

Postanowieniem z dnia 24 maja 2013 r. postępowanie zawieszono postanowieniem z dnia 30 października 1989 r. zostało podjęte z udziałem następcy prawnego H. A. Mróz - D. i ponownie zawieszono wobec śmierci uczestniczki A. G. (2) i uczestnika J. G. (3). Sprawa została wpisana pod nową sygnaturę III Ns 858/13. (postanowienie –k.456 załączonych akt III Ns 858/13)

Postanowieniem z dnia 17 lipca 2013 r. postępowanie zostało zawieszono także wobec śmierci uczestnika G. G.. (postanowienie –k.481 załączonych akt III Ns 858/13)

Sprawa III Ns 858/13 pozostaje nadal zawieszona. (załączone akta III Ns 858/13)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie oparte jest o treść art. 189 KPC. Stosownie do jego treści powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Jak wskazuje się w orzecznictwie, interes prawny w rozumieniu powyższego przepisu występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, interes prawny w rozumieniu art. 189 KPC nie istnieje, gdy osoba zainteresowana ma możliwość dochodzenia ochrony swoich praw w drodze innego postępowania sądowego niż powództwo o ustalenie.

Swego interesu prawnego w niniejszej sprawie powód nie może skutecznie upatrywać w niepewności stanu prawnego w zakresie praw do spadku po J. G. (1). Wniosek powoda o zmianę stwierdzenia nabycia spadku po J. G. (1) został bowiem wyłączony do odrębnego rozpoznania.

Nie istnieje również interes prawny w wytoczeniu niniejszego powództwa o ustalenie, z uwagi na niepewność stanu prawnego związanego z decyzjami uwłaszczeniowymi, kwestionowanymi przez powoda. Toczy się bowiem postępowanie w sprawie III Ns 858/13 przed Sądem Rejonowym (...)w przedmiocie uregulowania własności gospodarstwa rolnego - sprawa o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości w postaci działek nr (...). Postępowanie to nie zostało prawomocnie zakończone, a zatem powód ma w nim możliwość kwestionowania nabycia własności w/w nieruchomości przez poprzedniczkę prawną pozwanych, a także wykazania swoich praw do nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. Przesądza to o braku interesu prawnego powoda w niniejszej sprawie i prowadzi do oddalenia powództwa.

Wobec tego, iż pozwane nie zajęły stanowiska w sprawie, wydany wyrok ma charakter zaoczny (art. 339 i art. 340 KPC).

Sąd przyznał pełnomocnikowi z urzędu powoda koszty nieopłaconej pomocy prawnej w wysokości wynikającej z par. 19 w związku z par. 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Zdaniem Sądu, charakter sprawy oraz nakład pracy pełnomocnika powoda nie uzasadnia przyznania mu kosztów w wysokości 150% stawki minimalnej. Sąd wziął pod uwagę, iż od momentu ustanowienia pełnomocnika do zakończenia sprawy w pierwszej instancji upłynęło zaledwie nieco ponad trzy miesiące i odbyły się tylko dwa terminy rozprawy. Wobec tego, iż powód przegrał sprawę, koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu podlegają wypłacie ze Skarbu Państwa.